

Maankäyttösektorin hiilikompensaatio Suomessa

3.11.2021

Liisa Maanavilja
& Tapio Eerikäinen, Emmi Hilasvuori, Heli Miettinen

Hiilikompensaatioiden myyjiä Suomessa

Act4Planet	Olemassa olevien metsien vuokraus	Green Carbon	Puuston kasvun lisäys lannoittamalla
Bellaforest	Metsitys	Havulatva	Puuston kasvun lisäyslannoittamalla
Bluewhite Bioforest	Hakkuista pidättäytyminen vuokraamalla metsiä	Hiilikompensaatio	Puiden istuttaminen ja puustoisten soiden tuhkalannoitus
Carbon Deed	Puiden istuttaminen aiemmin metsittämättömille alueille	Hiilineluntuottajat	Hakkuista pidättäytyminen
CO2 Compensate Finland	Puiden istuttaminen peltoheitoille	Hiilinelurekisteri	Tuhkalannoitus. ISO-sertifioitu
Carbofex	Hiilidioksidin kiinnittäminen biohiileen, myynnissä Puro.earth-markkinapaikalla	Hiilipörssi	Soiden ennallistaminen
Co2Esto	Ostaa EU päästöoikeuksia ja estää näin päästöjen syntymistä	Ilmastoapu	Turvetuotannosta vapautuneiden suopohjien metsitys
Compensate	Pääosin ulkomailla tehdyt metsitykset ja erilaiset ympäristöprojektit	ilmastokummit	Puiden istuttaminen ja metsän hoito metsäpuistoissa
Ekovilla	Rakennusten eristysmateriaali, jonka raaka-aineena on käytetty kierrätettyjä sanomalehtiä. Puro.earth	LapWall	Puuelementtien valmistaminen. Puro.earth
Evergreen Finland	Puiden istuttaminen peltoheitoille	NGS Finland	Metsien hakkuukierron pidentäminen
		Soilfood	Maaperän hiilipitoisuuden lisääminen biohiilellä
		Puuni Oy	Joutomaiden metsitys
		Reforest	Joutomaiden metsitys
		Taimiteko	Joutomaiden metsitys

Suomessa käytetyt kompensatiokeinot

- Metsittäminen tai puiden istuttaminen – 10 yritystä
- Metsän kiertoajan pidentäminen vuokraamalla metsiä – 4 yritystä
- Puunkasvun lisääminen lannoittamalla – 4 yritystä
- Soiden ennallistaminen – 1 yritys
- Päästöoikeuksien ostaminen – 1 yritys
- Maaperän hiilipitoisuuden lisääminen biohiilellä/kuiduilla – 2 yritystä
- Hiilen sitominen puutuotteisiin – 2 yritystä

Villi markkina

- Kysyntä ja kiinnostus kotimaisille hiilikompensaatiohankkeille kasvanut.
- Kompensaation myyjien kirjo on laaja, ja vertailu myyjien välillä on vaikeaa. Ongelma sekä ostajille että myyjille.
- Myyjät ja ostajat tarvitsevat välineitä arvioida kompensaatioiden uskottavuutta. Toisi toimintatapoihin selkeyttä ja lisäksi läpinäkyvyyttä
- Ratkaisuja: vapaaehtoinen rekisteri päästökompensaation tarjoajista, opas, hiilikompensaatioiden verkkopalvelu

Hiilikompensaatioiden tietopalvelu

- Hankkeessa kartoitetaan suomalaisen maankäyttösektorin hiilikompensaation alan toimijoiden tietotarpeet. Selvitetään miten Luke voi niihin vastata ja konkretisoidaan ne verkkopalveluksi.

Suunnitellaan ja kuvataan palvelu, jolla:

- **Kompensaatiota tarjoaville** yrityksille mahdollistetaan laadukas ja läpinäkyvä toiminta.
- **Kompensaation ostajille ja tietoa hakeville kansalaisille** tuotetaan tietoa, jonka avulla he pystyvät arvioimaan eri kompensatiomenetelmien vaikuttavuutta ja luotettavuutta, sekä vertaamaan kompensatiohankkeita keskenään.

Palvelumuotoilusta ymmärrystä

LUKE:n riippuvaisuus markkinasta lisääntyy

LUKE:n autonomisuus lisääntyy

Kuluttaja

Tee valinta kuluttajan puolesta

- Tarjoa valmiita, validoituja vaihtoehtoja, tuo esiin vertaistarinoita

Tue kuluttajan päätöksentekoa

- Tuota vertailevaa tietoa palveluntarjoajista ja kompensatiokeinoista

Lisää kuluttajien ymmärrystä

- Tarjoa perustietoa kompensoinnista ja keinoista
- Listaa alalla olevia palveluntarjoajia

Palveluntarjoaja

Vaikuta aktiivisesti markkinaan

- Edistä regulaatiota
- Osoita epäkohtia ja/tai sulje epäluotettavia toimijoita pois kilpailukentästä

Kasvata alan läpinäkyvyyttä

- Mahdollista hyvien kriteerien mukainen vertailu
- Tarjoa ajantasaista tietoa ja uutisia palveluntarjoajille
- Ota kantaa kansalliseen keskusteluun

Lisää palvelua tarjoavien ymmärrystä alasta

- Tuo esiin hyvän kompensoinnin kriteerit
- Korjaa suurimmat väärinkäsitykset (mm. kaksoislaskenta)

Solita Oy

Tässä vaiheessa

- Tarkastelutaso: kompensatiokeinot
  - Metsitys
    - Entisten turvetuotantoalueiden, joutomaiden, peltoheittojen
  - Metsänhoitotoimenpiteet
    - Lannoitus, kiertoajan pidentäminen
  - Turvemaiden vettäminen
    - Entisten turvetuotantoalueiden, suopeltojen, metsäojitettujen soiden
  - Maanparannusaineet maatalousmailla
- Lähestymistapa: hyvän kompensaation kriteerit

Hyvän kompensaation kriteerit

1. Lisäisyys
2. Perusura (BAU)
3. Pätevä laskentamenetelmä
4. Mittaus, mallinnus ja raportointi
5. Riippumaton todentaminen
6. Pysyvyys
7. Läpinäkyvyys
8. Kaksoislaskennan välttäminen
9. Hiilivuodon välttäminen
10. Toiminnan vaikutukset
  1. Do no significant harm
  2. Kestävän kehityksen edistäminen

Metsitys

Lisäisyys

- Lakisääteinen uudistamisvelvoite metsämaalle, valtion tuki yksityismailla

Perusskenaario – mitä tapahtuisi ilman kompensatiotoimea?

- Joutomaat metsittyvät itseksensä, mutta puusto pitkään harvaa

Pysyvyys

- Tuuli- tai eläintuhot, maanomistaja vaihtuu
- Riskien vuoksi tarvitaan puskuri
  - Osa päästövähennysyksiköistä jätetään järjestelmän yhteiseksi puskuriksi eli eräänlaiseksi vakuutusjärjestelmäksi, josta voidaan tarvittaessa paikata

Turvemaiden vettäminen

Lisäisyys

- Riippuu suotyypistä: karujen metsäojitettujen soiden hiilitase maaperä+puusto voi olla enemmän sidonnan puolella ojitettuna kuin vettäminen jälkeen

Perusskenaario – mitä tapahtuisi ilman kompensatiotoimea

- Karuilla soilla ojat voivat mennä ajan myötä tukkoon ja suot voivat soistua uudelleen itseksensä

Pätevä laskentamenetelmä

Mittaus, mallinnus ja raportointi

- Suotyyppi eli kasvupaikan ravinteisuus huomioitava laskennassa

Kiertoajan pidentäminen

Pysyvyys

- Kuinka pitkäksi aikaa hakkuista pidättäydytään?
- Mitä tapahtuu pidättäytymisen jälkeen?

Hiilivuodon välttäminen

- Tapahtuuko hiilivuotoa, eli otetaanko tarvittava puumateriaali jostain muualta, Suomesta tai ulkomailta?

Puutuotteet

Kaksoislaskennan välttäminen

- Laskeeko hiilensidonnan hyväkseen
  - Puutuotteen (esim. eristelevy) valmistajayritys
  - Rakennuttaja
  - Ulkopuolinen päästökompensaation ostaja

Johtopäätökset

- Päästöjen vähentäminen ensisijaista
- Yhteisiä pelisääntöjä tarvitaan

Kiitos!